باخەوانەکان

کەریم دەشتی

1
باخەوانەکان لەگەڵ باخدا لەیەك تیرەن بە رەچەڵەك دچنەوە سەر خودا
کە دەمرن دەبنەوە درەخت کە زیندوو دەبنەوە بە گیا دەست پێدەکەن

2
باخەوانەکان خۆڵی پاکی خوداوەندین گیا لە ناولەپیان دەڕسکێ
سینەیان تژی ئاقیقی ئەرخەوانەو ئەوان بۆ هەمیشە تەنیان
تەنیاتر لە کەسێ پیاسە بکا بەسەر گەلاێ زەردەکانی باخی گومان

3
دوای کوژانەوەو سیس بوونیان لە ژێر تریفەی تەمەنو
دوای غەرق بوون لە زێی پڕ لە ژەهری زەمان
هێلانەیان لەنێو پەلکی زەردی لەیمون بۆ دەکردین
لەنێو تەمی یادەوەری پەیکەریان لەگیا بۆ دادەتاشین
باخەوانەکان لە خانەی خەیاڵماندا ئەبەدی بوون

4
بەنێو شینایی ئاسمانو هەندێ جاریش بەسەر چڵی هەوری سپی
دەگەڕانەوە ناو کوختو ژێر سێبەری دارکرۆسکان
جێی خۆیان لە دەفتەری چنارو داسۆسی شکاوی منالیمان دەکردەوە
دەهاتنە سەر تاخچکە تاقبەرزەکانی نارینی ناو دارستانان
بەسەر بالیفی گەلاو چڵی پڕ لە شیری رۆنیاس هەڵدنیشتن
بەیەکەوە قەندی گوڵمان هەڵدەمژی دەبوینە ماهوتی تابان

5
لەگەڵ ئێمە ئەستێرەکانیان دەژماردو باسی باخە دوورەکانیان دەکرد
ئەو ئەمانەتەی لەلایان جێهێشتبووین کە دەچوونەوە بناران
بریتی بوو لە کۆمەڵێ لاسکە رێواسو باوەشێ پەلکی پرتەقاڵ
قەیرێ چیلکەی سورو سافی دارو پەردوی باخ
هەندێ رەنگی سەر دەنووكو سپی زمان
لێیان وەردەگرتینەوەو دەیانبردەوە ئیرەمی سافی ئاسمان

6

هەمیشە سڵاویان دەکرد ، سڵاو ئەی بێگوناهە جوانەکان

سڵاو ئەی شەوقی خودایی، قژزەردو باسك پەمەیی

مەرجانی ناو باخەکانمان زمان پاكو دڵاویەکان

سڵاو کە هێشتا خەونی سپێدە بە دەوری چاوتان دەسوورێ

هێشتا بۆنی عەتری سنەوبەری دەستمان

لە سورفلی روومەتتان دەتکێ...

سڵاو گوڵەباخەکانی سەرزەوی تەنگ و وێران

7

هاتووین مشتێ بریقەی گیاو لەپێ عەشقو گوڵمەزێ شەهدی ئاو

دەمێ پڕ لە چریکەی غوربەتمان بۆ هێناون لەسەر گەڵا

وێنەی ئێوەمان لەناو ئاوی قەزوانی شین شوشتۆتەوە

ئێمەین باخەوانی جوانی لە بوخارا دەسکێ شبیتو

لە هیندستان بۆنو بەرامەی بەهاراتمان هێناوە

هاتوینەوە قومێ ئاوی ترێی سەد ساڵەمان لە دەریای سوورو

ئەستێرەیێ لە شەوبۆمان لە ئاسمان نیپاڵ هێناوە

هاتووینەوە باڵمان پڕە لە تیشووی باران و گیانەفەرە

دڵمان پڕە لە باقو بریقی خۆخی شاران

زمانمان پڕە لە حەکایەتی گوڵەزیوانی ئەشکەوتە دوورەکان

8

باخەوانەکان لەپ لەپ مسی رۆحیان دەتاوێننەوەو دەیکەن بە ئاو

ئاوێك لە گەوهەری جاویدانی تك تك هەڵرژێتە ناو ئاوێنەی هەتاو

بۆیە هەمیشە باخەوانەکان بچوك دەبنەوەو لەنێو گیادا ووندەبن

شەڕی ئەوان لەگەڵ سیسبوون و قەدەرە

شەڕی ئەوان لەگەڵ دیوارە بەرزەکانە کە جوانی دەشارنەوە

تا دێ ئەوان بچوك دەبنەوەو دیوارەکان بەرز هەڵدەگەڕێن

تا دێ ئەوان رەنگی بنەوشە دەگرن و ئەوان کفنی گوناه

شوێنی باخەوانەکان لەدوا پەڕی دەفتەری جوانیدا گوڵ دەگرێ

9
باخەوانەکان لە بینایی روونی گیا روخساری خودایان دەدی
بەو زمانەش رۆحی سوکی ئاویان دەدوان
بەو زمانە بانگی مەلەکانیان دەکردو
پەنجەرەکانیان بەسەر جوانیەکان دەکردەوەو جامی تەمتومانیان دەشکان

10
ئەو رۆژانەی بە دیار جۆگەڵەوە سەیری ئەو هەموو باخو باخاتانەیان دەکرد
کە رۆژانە دەبوا کار بۆ جوانییان بکەن
جوانکردنی گەڵا چۆن بەسەر پۆپەوە ببریقێتەوە
ئەڤینی لەگەڵ چاوی شینی ئاسمان دەکا
جوانکردنی ئەندێشەی مرۆڤ چۆن شیرینی زەینییان
بەناو تولفەو چیمەنەکان دابەش بکا

11
ئەوان لە بەیانییەوە تا ئێوارە زەینییان پەیوەست بوو بە جوانی
جوانییەك ناشیرینییەکان داپۆشێ و سەرسامی لەشوشە بگرێ
بیداتە دەست قەنەفری جاویدانی
جوانییەك نەمری ببەخشێ بە رۆحو ئەشرەفی بدا لە سینە
ئەوان هێند ماندووبوون بوون هەمیشە خەونیان دەدی بە جوانی
ئەوان یەك مەعشوقیان هەبوو ئەویش خۆڵی تەڕی باخو قانە ئاوی درەختەکان
تەنانەت دونیای ئەوان لەیەك باخدا کۆتایی دەهات

12
کە خۆرەتا تك تك دەڕژایە سەربەردە ساف و لوسەکانی کانیاو
ئەوان بە باڵای گیایی و پەنجەی مەرمەڕی وروشاو
ئاویان دەکردە سەر کەزی و بسکی ئەو بەلاڵوکانەی گوڵیان دابوو
تازە ئەستێرە بەدیار جەستەی رووتی نەمام تای ئەڤینی دایگرتبوو
لەبیری چوو پەردەی تریفە رابداو خۆی لەبەر ئاوێنە بادا
دەستی باخەوانی گرت و بەسەر جەستەی رووتی دادا

13
باخەوانەکان شەوانە بەسەر تاوێرەکانەوە رادەکشان
بەبۆنی مێخەك سەیری ئاسمانیان دەکردو بیریان لەوە دەکردەوە
چۆن بتوانن ئەو هەموو شینابیانە شۆدەنەوەوهەلاڵە پرژێنی کەن

سەیری هەورەکانیان دەکرد چۆن هەموویان کۆکەنەوە...
ری ریّ ئەو درەختانە ئاو بدەن کە بەرچاوی پڕ کردبوون لە گێلاس
لوتی پڕ کردبوون لە بۆنی پونگ‌و شەباقەی کوڵێکە کێوی

14
جارجارە بۆنی لێلاق هەموویانی دەبردەوە ناو باخەکانی منالّی
حەسرەتیان بۆ ئەوە دەخوارد کە ئەو هەموو گێلاسانەیان دەوەراند
چۆن چۆنی بەسەر زەوی وەکو سەری براوی مرۆڤ گلۆردەبوونەوە
چۆن وەکو جەستەی مرۆڤ لەژێر پێکان دەپلیشانەوە

15
ئاخ ئەو باخەوانانە چەند ماندوو بوون
بیریان لەوە دەکرەوە ئاو بۆ تاقی ئاسمان بەرن
ئەو هەموو بۆشاییە دوورانە بە کەوەرو چنار پڕ کەنەوە
چۆن ئەو هەموو بۆشاییە لەژێر باڵی مەلەکان بکەن بە عەتر
شەوانە زەینییان پڕدەبوو لە ورشەی گەڵاو دەنگی مەل
دڵیان پڕ دەبوو لە خوڕەی ئاوو لە خەمگینی تاوێرە بێدەنگەکانی ئەزەل

16
شەوانە هێندەیان بیردکردەوە جەستەیان سەوز هەڵدەگەڕا
هەر دەتگوت درەختی جاویدانین تەمتومان گەڵای دەبردن
تابەیانی بە پێوە ئەندێشەی کەونیان دەکرد
تا بەیانی با لێی دەدان‌و چەمی ئاو دەیشووشتنەوە
ورشەی زەنوێرو کەروێشکەی گیا مەستی دەکردن

17
بەدیار کانییەکانەوە سەیری وردە ماسی دەکەن
کە بە پولەکەی سپی و مەرجانی لەناو زولاڵی ئەم ئاوە
گەردەنی خۆیان جووت دەکرد و شەوقی نارنجی خۆیان هەڵدەپڕژاند
بەنێو تاوێری ئەم ناوە
دوا چرپەی ئەڤینییان دەدرکاند دەیاندایە لێوار کانی
ئەوانیش لە تاو ئەڤینی دەستی خۆیان دەخزاندە سینەو مەمکانی

18

دەمبینی کە هەڵم لە ئاوی ئەو کانییە هەڵدەستا

وەك بەندییێك رانی خۆیان لەرانی درەختان دەبەستا

دانە دانە تووی ترشیان لە دەم دەخوساند

دڵۆپ دڵۆپ ئاوی کانییان داوێشتە سەرپەڕی زمان

کەجوانی خۆیان بینی لە ئاوێنەی ئاقیقی ئەو ئاوە

یەکێکیان کەوتە نێو تاییێکی ئەبەدی ئەڤین و بۆ ئەبەد تاواوە

19

باخەوانەکان ئەڤیندارترین مرۆڤی سەرزەوین

بە زمانی ئاو ئەوینیان لەگەڵ خۆڵ دەکرد

بە کێلاَن تۆوی نەوەکانی خۆیان لەناو رەحمی خۆڵ دادەنا

یەکەم نۆبەرەی هەموو باخەوانێك بە سەوزی دەهاتە دونیا

20

کەس ئەوەندەی ئەوان رقی لە رەشەبا نەبوو

باخەوانێ نییە سەدان نۆبەری بە دەستی ئەوا نەچووبێ

لە کێڵگەی هەر باخەوانێ کۆتەڵێ هەیە بۆ رەشەبا

رۆژانە داسێکی لە رۆحی دەدەن و لە دەفتەرەکانی باخەڵیان

یادەوەرییەك دەنووسنەوە شەوانە وشەکانی هەڵدەفڕن

لە تاقی ئاسمان دێن و دەچن شەوق دەبەخشن بەو دونیایە

21

کەس ئەوەندەی باخەوان لە زمانی مەعشوقی خۆی ناگا

ئەوان بە هێمای دەست گەمە لەگەڵ سینەو مەمی ئەو دەکەن

بە دڵۆپێ ئاو توورەبوویيان دەشۆنەوە

کەڵێ گیا دەکەن بە دیاری لە سینەو بەرۆکیان دەدەن

22

شەوان لە رۆخ ئاوەکاندا گوێ لە دەنگی هەزار رەنگی بۆق رادەگرن

لەگەڵ مەعشو

قەکانیان دەخەون و جۆگە ئاوێکیان نێوانە

کە تێکەڵی یەکتر دەبن گۆرانی لە رۆحیان هەڵدەچێ

کە دەخەون درەختێ دایاندەپۆشێ

باخەوانەکان بە راستی عاشقن

مەعشوقەکانیان بە راستی تای عەشق دایاندەگرێ

23
شەوان لەژێر تریفەی مانگ بەدیار هێمنی ئاو کۆدەبنەوە
باس لە بۆنو بەرامەی شەوبۆ دەکەن چۆن چۆنی..
رێبوارەکان مەست دەکەن و تا بەیانی لە ناو میناێ ڕژاوەکان ئاگر دەگرن
هێندە بەدیار هەڵوەرینی گەڵاێ دەگرین تا شەلاڵی ماتەم دەبوون

24
ئەو باخەوانانە خەیاڵو خۆڵ تێکەڵ بەیەك دەکەن لەناو سەبەتەی تاباندا
زەویان دەکردە حاجیلەو باوەشیان پڕ دەبوو لە فریشتەی کاژ
ئاویان بۆ ئاسمان دەبردو وردورد لە رۆحیان هەڵدەچوو
هەریەکەو رستێ چەمکی لە چەشنی گروان بەسەر ئەژنۆکان دادەنا
خەریکی گفتوگۆ دەبوون

25
ئەو شەوە هەموو لاربوونەوە کە درەختێ باسی نسکۆکانی دەکرد
تازە لە پرسەی رووبارێ هاتبۆوە تەرمی شەوبۆی نەدابوو بە خۆڵ
خۆڵیش لەناو مەرکانەی رۆحی باخەوان وشك هەڵگەڕا

26
باخەوانەکان کۆڵەباری خۆیان بەسەر چڵو پۆپی درەخت هەڵواسی
چووبوونەوە قولاێی دارستان بەدوای مەلی بروسك دەگەڕان
بەڵام هەرگیز نەدۆزرایەوە

27
باخەوانەکان مەیلو هەوەسیان ئاگری گرتبوو
ژنان لە خوا پاڕابوونەوە کە گیا بەبالاێدا بچێ کەس کەس نەبینێ
ژێر درەختەکان بکەن بە فەرشو لە چاوەڕوانی ئەواندا
سەیری دوورەترین سیوەیل بکەن
لە لیمۆ پاڕابوونەوە تۆزێ لە رەنگی خۆیان کەم کەنەوە
تا لیمۆی باخەڵی ئەوان بدرەوشێتەوە
لە شۆڕەبی پاڕابوونەوە تۆزێ کەزی خۆی لوول بدا
تا کەزی ئەوان ببێتە سێدارەی رۆحی ئەوان
بەڵام باخەوانەکان بێهوودە چووبوونە هێلانەی هودهود

هەرگیز هەواڵی ژنەکانیان نەزانی
ئەوە نەبێ کۆمەڵە درەختێکی رووت لە باخەکان زیادبووبوون

28
باخەوانەکان شەوو رۆژ ئاگری بازوویان بەسەر خۆڵ دادەگیرساند
لولەی زەینییان بە زەیتوونی چیاپاك دەکردەوە
ئاوێنەی چاویان بە دەسماڵی نەرجیل دەسڕیەوە
داسی دەستیان بە بەلالوك تیژ دەکردەوە
لولاقیان بە رۆنی جەنجەفیل چەور دەکرد
باخەکانیش تا دەهات گەورەترو گەورەتر دەبوون

29
جار جار هەموو باخەوانەکان بەیەکەوە سەیری مەملەکەتی خۆیان دەکرد
هەناسەی شادیان هەڵدەکێشاو بەیەکەوە هاواریان دەکرد
ئای ئەوە تادێت ئیمپراتۆریەتی قەدیفە فراوان دەبێ
تا دێت درەختەکان لقیان بە ئاسمان هەڵدەگەڕێ
تادێت رەگمان بە زەویدا دەچێتە قووڵایی
تا دێت هەرمێکان گەورە دەبن و دەبن بە شار
تا دێت فەرشی جولیا روپەڕی زەمین دادەپۆشێ
ئای باخەوانەکان چ خەونێکی خۆشیان دەوێ

30
باخەوانەکان ئەو کاتە خەمگین دەبوون کە پاییز دەهات
تەرمی ئەو هەموو حاجیلانەیان دەبینی سەرەوژێر دەبوونەوە قولاّیی
خەمگینی باخەوانەکان لەوەدابوو هەرگیز لە گریان نەدەکەوتن
بێقەرای ئەوان لەوە دابوو توانای رەشەبایان نەبوو

31
ئەوان هەمیشە بیریان لەوە دەکردەوە ئاسمان بکەن بە باخ
بەلاّم لوولاقیان لە زەوی گیربووبوو
پێیان وابوو ئەو رەزانەی لە ساماڵی چێ دەکەن
وەکو بەهەشت جاویدانییەو دەستی وەرین نایانگاتێ
باخەوانەکان ئایدیاییێکی جوانیان هەبوو لە باخەکان کورت دەبۆوە
ئەوان لە خەونیشدا هەر باسی باخیان دەکرد

32

باخ... باخ.. باخ...باخ
ناوی هەموو باخەکانی دنیایان دەزانی
هەموو باخەوانەکانیان دەناسی
ناویان لە هەموو درەختەکان نابوو
بەباخ ئاوو هەوایان شی دەکردەوە
ئای باخەوانەکان چ ئایدیاییێکی جوانیان هەبوو.

33

ئەوان دەیانزانی نیوتن لەناو رێگا باریكو تولی باخەکانەوە
سێوی کردە پاشای زەمین
دەیانزانی ئەگەر نێرگزەجار نەبواو گاگرۆ چاوی هەڵنەهێنابا
زەوی لەبەر بۆنی شەڕەکان جێی مرۆڤی لێ نەدبۆوە
دەیانزانی درەخت نەبێ رەشەبا هەنجن هەنجنیان دەکا
بۆیە هەمیشە نەخشەی زەویان بە باخ دەپێوا

34

کە تەنها دەبوون بە باخ مەعشوقەکانی خۆیان دەلاواندەوە:
باخێکت بۆ دەکەم گەڵاو گوڵی لە دارستانی بەهەشت دێنم
جۆگەلەیێکت بۆ رادەکێشم ئاوی لە فیردەوس بێت
فەرشێکت بۆ دەچنم دەزووی لە لاولاوی بوخارا چنرا بێ

35

ئەوان دەیانزانی ئەگەر لالەنگی نەپەڕێتە ناو چاوی رووبار
دونیا تامی نامینێو خوێی ژیان دەمانکوژێ
هەر بۆیەش باخەوانەکان بە چاوی پەلکی گوێز
سەیری موعادەلەکانی ژیانیان دەکرد

36

باخەوانەکان ساڵانە یەکجار رەبازی شەراب دەبوون
هێند مەست دەبوون جیاوازییان لە بەینی خۆیانو گێلاس نەدەکرد
ئەو ئێوارەیە لە جەژنی رنینی ترێدا هەموو رەزەوانەکانی دونیا کۆبوونەوە
لە هەر باخێ جۆرێ ترێیان رنی بوو
لە هەر وشیێ جۆرێ تامیان هێنابوو
لە هەر تامێ جێ دەنووکی مەلەکانیان بە ئارموشی ئاڵ چنی بوو

شەرابێکیان لێ دروست کرد کە تەنها گۆرانی فێری مرۆڤ بکا

37
ئەو گۆرانییەی ئەو شەوە باخەوانەکان دەیانچڕی
دەتگوت لە ئاسمان دێتەخوارەوە پۆلْ پۆلْ فریشتە دەبارین
لە هەموو لایەکی سەرزەوی رەوەرەوە ئەسپی شاخەکان
شەپۆلْ شەپۆلْ رووبارەکان ..پۆلْ پۆلْ مەلەکان دەهاتن
جەژنی دامەزراندنی پایتەختی مەریەمە بوو

38
باخەوانەکان کە ئازیزێکیان لێ دەمرد
بە زمانی خوناوەی سەر پەلکی گیا شینیان دەگێڕا
بە گەلای پانی ترنج فرمێسکیان پاك دەکردەوە
بە دەنگی نەرمی کوکوختی بالۆرەیان دەچڕی
کە تەرمی ئازیزی لە دەستچوویان بە خاك دەسپارد
سەرەتا بە خەنەی ئەرخەوان دەیانشووشتەوە
بە گەڵای پەمۆی زەویە ئاسێکان کفنیان دەکرد
بە خوڕەی رووبار مالاّوییان لێدەکردو بە گوڵەپونگ دەیانڕشاند

39
کە پیرترین باخەوان مالاّوایی کرد
چی دەمەشێر هەبوو هەمووییان لە پێشوازی تەرمی ئەوا هەڵڕشتبوو
باخەکانی باکوریان بە بەفرو گریان و گوڵ خەنەوە دەهێنا
دارسنەوبەرەکانیان تێگەیاندبوو بچەمێنەوە
ئاو راوەستاو شنە هەڵیکرد مێخەك گریا
چی کەڵەگیابوو لەبەردەمیا چەمانەوە

40
باخەوانەکان لە پاییزدا ئەوەندەی سەیری رووتو قووتی درەخت دەکەن
ئەوەندە سەیری ژنەکانیان ناکەن
ئەوەندە بەدیار قەدی درەختەکانەوە حەکایەت دەگێڕنەوە
ئەوەندە گۆرانی بۆ کۆرپەکانیان ناچڕن

41

ئەوان دەزانن چ مەلێ بە سەریان دەنیشێتەوەو چ ئەڤینێ لە دڵیان دایە

دەزانن کەی با هەڵدەکاو کەی قەدی گوڵەخەزێم خوێنی تیادەگەڕێ

ئەوانە هەر دەڵێی زیندەوەرێکی مۆسیقین ئاوازیان لێ هەڵدەڕژێ

42

هەمیشە مشتێ گەنمیان لەناو لەپ دایە دەوروبەریان پڕ کۆترە

جگە لە کێڵگەو دێراوو قۆپەنی گیا هیچ شتێکی دیکە نابینن

شەونم لە چاوەکانیان هەڵدەڕژێو بۆنی بەیبوونیان لەدەم دێ

43

بەدەم رۆخانەی رووبارەکانەوە دێنەخوارەوەو گۆرانی دەڵێن:

خودایە پێمان بڵێ چۆن زەوی لە چنوور غەرق کەین ئاسمان لە گیا

پێمان بڵێ چۆن نەمامەکان هەڵدەچن چاومان پڕ دەکەن لە جوانی

پێمان بڵێ چۆن ئاوریشم گوڵ دەردەکاو با هەڵدەکا؟

پێمان بڵێ ئایا تۆ رۆحی لەناو ئەم خۆڵە تەڕە یا بەرسیلەی ئێوارەکانی بناری

یا خوێنی لەنێو دەماری درەختەکان دێیتو دەچی؟

44

ئێوارەیەکیان ئەو درەختەی هەزار ساڵ بوو

نەوە نەوە باخەوانەکان لەژێریا ئاهەنگی شەڕابیان دەگێڕا

کەوتە بەر تەوری زریانێ لەناوقەد قڵیشایەوە

باخەوانەکان حەوت شەوو حەوت رۆژ شینیان گێڕا

گریانی ئەوان گریانێ بوو لە قوولاییە دوورەکانەوە کولێك دەیهێنا

ئەو نالەیەی ئەوان سەریان دەدا لە ئاسمانەوە دەهات و جاترە دەیپڕژاند

هەموویان بەیەکەوە چوونە ناوقەدی درەختو بۆ ئەبەد نەگەڕانەوە

45

ئێستاش باخەوانەکان ساڵانە دەچنەوە سەر ئەو درەختەی دەڵێی دەمەشێرە

نوێژی خوێنو فرمێسکاوی لێدەبەستن یادەوەریەکانیان دەگێڕنەوە

لە دوورترین شوێنی دنیا باخەوانەکان دێن و کتێبی خۆیان

لەژێر ئەو درەختە بە قەڵەمی رێحان دەنووسنەوە

ئاخر باخەوانەکان لە تەباری نەعناعن

بە ئەسڵ دەچنەوە سەر کاژو لە تۆوی قاوەیی بەڕوون

46

ئەو کاتەی بایەکان دەسك دەسك لە قەدی شاخ گیربووبوون

خوڕەی ئاوی بنارەکان چووبوونەوە ماڵی شەپۆڵ

درەختەکان لەسەردانێکیان بۆ ناو ماڵی پاییز

تەنها چڵەکانیان جێهێشتبوو مەلان ئارانیان تەنی بوو

باخەوانەکان بە مەلوولی کۆمەڵ کۆمەڵ وەك ئەسپی سپی شاخەکان

بەسەر گردەکانەوە سەیری لووتکە دوورەکانیان دەکرد

لەبیری ئەوەدابوون تەواوی ئەو لوتکانە بکەن بەچیمەن

ئەوسا جیهان وەك خەونێکی لێدێ شیرنتر لە قەندی ئەسفەهان

47

ئەوان دەیانویست وەکو دیواری چین باخێ بە دەوری دنیا دروست کەن

ئیرەمێ لەسەر زەوی ساز بکەن ماڵی مرۆڤ بێ

بەلاّم ئاخ باخەوانەکان وردە وردە پیردەبوون

چاویان کز دەبوو.. دەستو پلیان شەکەت بلاّیان دەچەمایەوە

ئەوان رۆژان هەر زوو خەوێکی قووڵ دایدەگرتن‌و دنیا خاڵی دەبوو لە باخەوان.

48

باخەوانەکان هەمیشە خەریکی جوان کردنی زەوی بوون

ئێمەش هەمیشە تیغێکمان لەنێو پەنجە حەشاردابوو

بۆ هەر لەپێ لە ئەڤینیان مشتێ تووڕەییمان پێ بوو

بۆ هەر دەمێ پڕ لە نەوایان قومێ ئاوی ژەهراویمان پێ بوو

49

ئێستا بەدوای ئەو باخەوانانە دەگەڕێین پاکمان کەنەوە لە گوناح

بەلاّم ئاخ ئەوان وەکو ئاسك وان ناچنەوە ئەو رووبارانەی تیریان بەسەردا باریوە

دەچینەوە ژێر ئەو درەختانەی چاندوویانە خواروخێچیمان راست کەنەوە

بەلاّم ئاخ ئەو درەختانە گەوهەری سێبەری خۆیان شاردۆتەوە

50

باخەوانەکانمان دەکوشت پێمان وابوو کتێبی زەویان دەبردین

بەلاّم ئاخ لەگەڵ هەر تیغێکی لە قەدی درەختمان دەدا دەمردین

وای ژیان بەبێ باخەوانەکانی جوانی چەند تەنگە